

Тасилова Назия Айтбайқызы

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
қауымдастырылған профессоры

Алтын Орда және қазақ хандығының сабақтастығы

Мақсаты:

Алтын Орда мен Қазақ хандығы
арасындағы саяси, этникалық, мәдени
және рухани сабақтастықты ашып
көрсету.

ДӘРІС ЖОСПАРЫ:

- Қазақ хандығының құрылуындағы Алтын Орда мұрасының рөлін түсіндіру;
- Саяси басқару, құқықтық жүйе және әлеуметтік құрылымдағы жалғастықты талдау;
- Алтын Орда кезеңіндегі этникалық процестердің қазақхалқының қалыптасуына әсерін көрсету;
- Мәдени және рухани дәстүрлердің сабақтастығын дәлелдеу.

Алтын Орда – Қазақ хандығының тарихи негізі

- XIII–XV ғғ. Еуразияны біріктірген ұлы империя.
- XV ғ. ортасында ыдырап, Қырым, Қазан, Астрахань, Ноғай және Қазақ хандықтары пайда болды.
- Қазақ хандары (Керей мен Жәнібек) – Жошы ұрпақтары, Алтын Орда заңды мұрагерлері.

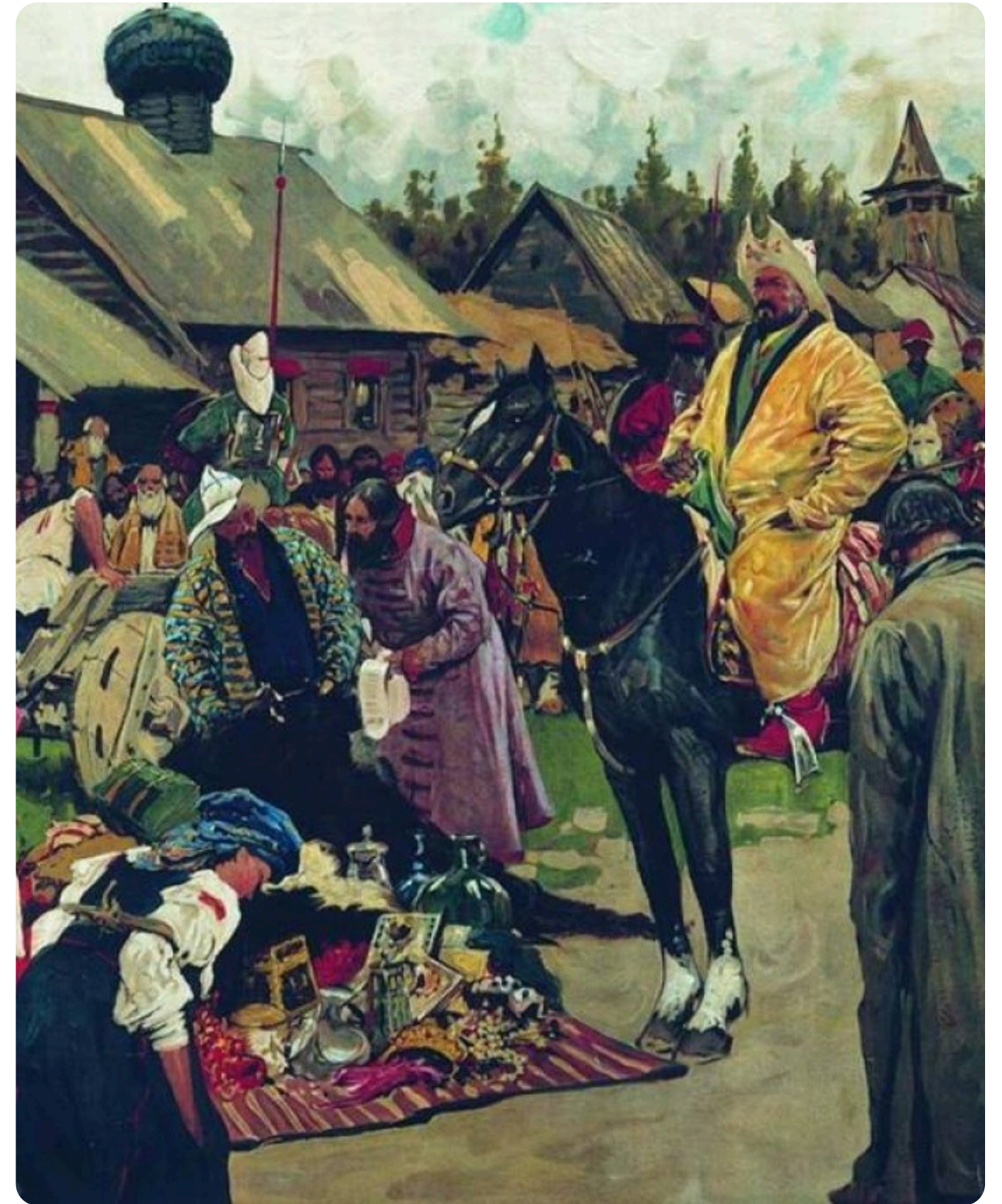
Саяси сабақтастық

- *Хан билігі – Шыңғыс хан әулеті.*
- *Ұлыстық жүйе – ру-тайпалық құрылым.*
- *Билер кеңесі (құрылтай) – Алтын Орда дәстүрінің жалғасы.*
- *Әскери жүйе – ондық, жүздік, мыңдық тәртібі сақталды.*

Құқықтық және әлеуметтік дәстүрлер

- *Шариғат + дәстүрлі құқық («Жеті жарғы»).*
- *Әлеуметтік құрылым: ақсүйек – қарасүйек.*
- *Салық жүйесі: зекет, ұшыр, харадж, баж.*

Этникалық және мәдени сабақтастық

- Қыпшақ, арғын, найман, қоңырат, керей т.б. этникалық негіз.
- Тіл, мәдениет, ислам, көшпелі өмір салты сақталды.
- Қалалар: Сарайшық, Сығанақ, Түркістан – мәдени жалғастық орталықтары.

Рухани және идеологиялық жалғастық

- Хандар билігін Алла еркімен заңдастырды.
- Медреселер мен діни мектептер жұмыс істеді.
- Ахмет Ясауи ілімі мен сопылық дәстүрлер ұлттық бірліктің негізі.

